

Prezentace statistiky v médiích

PSY117 – Statistická analýza dat

Vojtěch Pišl

363753, Mediální studia a žurnalistika - Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD. Datum odevzdání: 10.4.2010

Studie The Relationship between Excessive Internet Use and Depression: A Questionnaire-Based Study of 1,319 Young People and Adults od Morrison a Gore konstatuje korelaci +0,493 mezi sklony k závislosti na internetu; dále se okrajově zabývá vztahem věku, pohlaví, času stráveného na internetu a činnostmi vykonávanými online a depresivitu.

Perex považuji za bezproblémový: surfaři „být lapeni“ coby lidé imanentně mohou, spojitost – byť část populace pravděpodobně mylně předpokládá kauzální, což ale považuji za chybu konzumenta, nikoli autora – podle studie existuje.

Věta „Čím víc času trávíte on-line, tím méně jste šťastní“ (Svobodová, 2010) je na první pohled zjednodušením. To ovšem podle mého názoru není samo o sobě důvod k negativnímu hodnocení. Zjednodušování skutečnosti je základem jakéhokoli zprostředkovávání informací o skutečnosti už z definice (neboť popis skutečnosti nutně znamená redukci informací). Mediální přenos je nutně dalším zjednodušením, neboť v opačném případě by noviny coby zprostředkovatel ztrácely smysl.

V tomto případě ovšem nelze diskutovat kvalitu a přínos zjednodušení, neboť podává

jinou informací než původní studie. V té se Morrison a Gore (2010) zabývali vztahem depresivity a závislosti na internetu (internet addiction) definované jako neschopnost ovládat užívání internetu, vedoucí k pocitovanému distresu a zhoršení každodenních schopností („an individual's inability to control their Internet use, which in turn leads to feelings of distress and functional impairment of daily activities“).

Z korelace těchto proměnných ovšem nelze odvozovat rovnici zmíněnou Svobodovou (2010). Fakt, že čas strávený online je u na internetu závislých vyšší než u kontrolní skupiny označují už autoři výzkumu (M&C, 2010) za samozřejmý. Jedná se ovšem o prostý rozdíl mezi dvěma skupinami, z něhož nelze jednoznačně vyvodit závislost, a už vůbec ne lineární. Ač Svobodovou (2010) uvedená rovnice teoreticky platit může, autorka ji předkládá coby výsledek zmíněné studie, což pravdě neodpovídá – ač je kladná korelace (+0,4) v původní studii okrajově zmíněna, Morrison a Gore ji nepředkládají coby výsledek a nezabývají se případným zkreslením závislými jedinci. To samé platí i o „zjištěné vysoké shodě mezi množstvím času stráveného na internetu a úrovní deprese“ (Svobodová, 2010): tento vztah autoři studie nezkoumali.

Následujícím omylem je průměrný věk na zkoumaných osob se závislostí na internetu: Svobodová (2010) uvádí průměrný věk celého vzorku (21 let), avšak skutečný průměr skupiny závislých byl 18 let. V téže větě Svobodová uvádí tři nejčastější online činnosti jedinců na internetu závislých, přičemž z mediálního hlediska nezajímavé chatování nahrazuje stereotypům bližšími erotickými stránkami.

V následujícím odstavci pak Svobodová neuvádí, že procento závislých hráčů pochází ze Spojeného království, přičemž v tuzemsku se může výrazně lišit. Stejně tak u procenta závislých na internetu by v ideálním případě mělo být UK explicitně uvedeno, přestože je lze vzhledem k původu studie v Leeds předpokládat.

Svobodová konkrétní výsledky výzkumu zkreslila. Za zásadní ovšem považuji uvedení nemožnosti vyvozovat z výzkumu kauzální závislosti – domnívám se, že se jedná o nejčastější a nejvýraznější chybu, jíž se lidé při interpretaci dopouští. Článek bych proto hodnotil spíše kladně: s rozumnou mírou skepse, kterou si vůči zpravodajství na Idnes.cz zachovává pravděpodobně každý gramotný člověk, lze článek považovat za informačně přínosný.

POUŽITÁ LITERATURA

Morrison, C. & Gore, G. *The Relationship between Excessive Internet Use and Depression: A Questionnaire-Based Study of 1,319 Young People and Adults*. In *Psychopathology* 2010;43:121–126

Svobodová, M. *Trávíte-li hodiny u počítače, hrozí vám vážné deprese*. Online, staženo 8.4.2010 z: http://zdravi.idnes.cz/travite-li-hodiny-u-pocitace-hrozi-vam-vazne-deprese-f9o-/psychologie.asp?c=A100312_093318_psychologie_pet